

Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

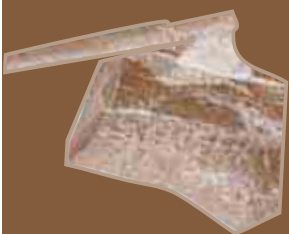
INVESTIGANT EL BOSC DE POBLET

© Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet
Departament de Medi Ambient i Habitatge
Generalitat de Catalunya

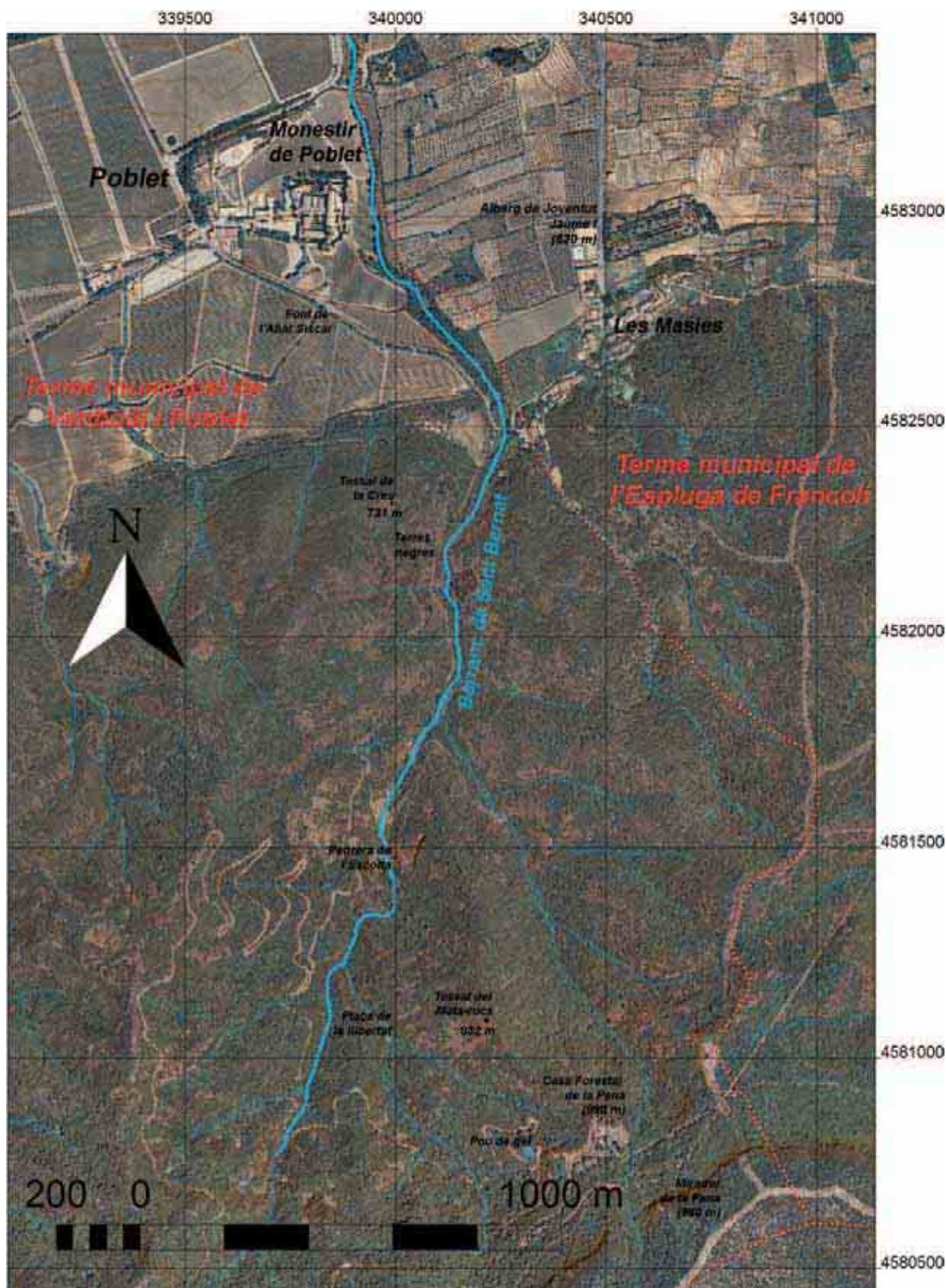
Continguts: Eloi Josa i Joan Roig
Disseny i maquetació: Txell Fontova i Joan Roig

Edita: Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

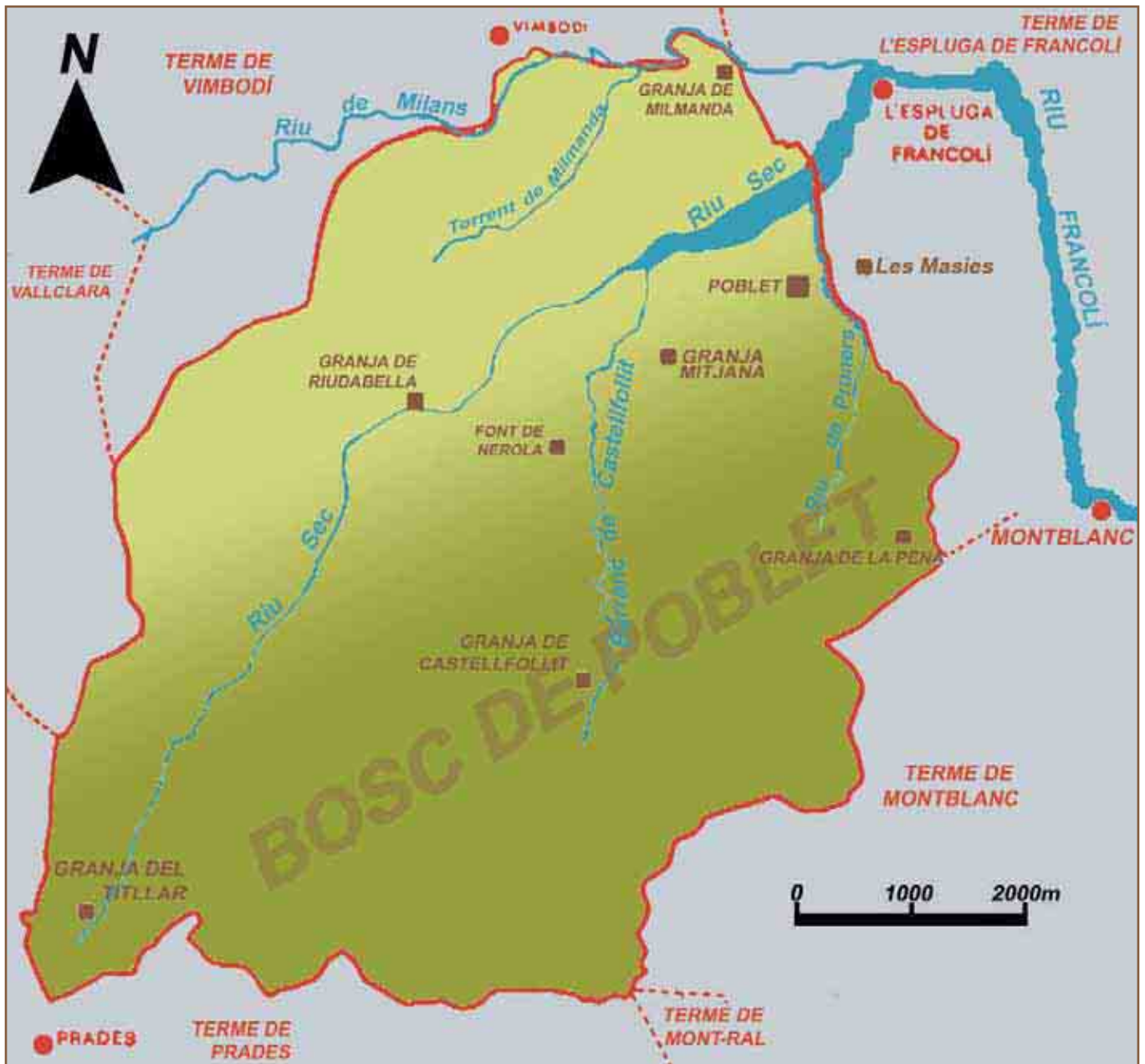
Investigant el bosc de Poblet

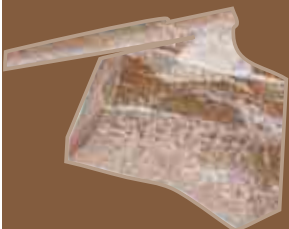
MAPA DEL LLOC D'ESTUDI

MAPA DEL SEGLE XIV, MODIFICAT DEL LLIBRE
HISTÒRIA DE POBLET, D'AGUSTÍ ALTISENT

L'arribada dels monjos cistercencs i la fundació del monestir de Poblet

L'any 1152 arriben a l'Hortus populeti (hort de la "populeda", lloc o bosquet de Populus, àlbers o pollancres) una comunitat de monjos cistercencs procedents de Fontfreda amb la missió de fundar-hi un monestir.

S'instal·len en terres que els hi va donar el comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV.

Aquestes terres devien ser ermes tret del lloc anomenat hort de Poblet, on es devia fer horta aprofitant les aigües del riuuet de Pruners; però la majoria de les terres eren bosc, molt important per a l'economia de l'època.

Amb l'ajuda de les preguntes IDENTIFIQUEU, ANOTEU i FOTOGRAFIEU cadascuna de les amigues de l'alzina que hagueu trobat:

PLANTES IDENTIFICADES	

Preguntes per identificar les amigues de l'alzina al bosc de Poblet:

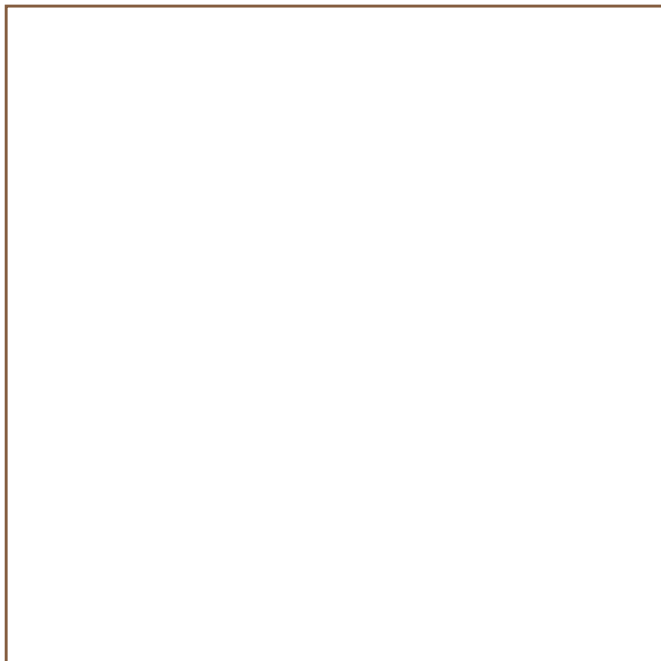
Pregunta 1	La planta és un arbre.	Si és correcte anar a ...	Pregunta 2
o bé ...	La planta no és un arbre.	Si és correcte anar a ...	Pregunta 3
Pregunta 2	L'arbre té les fulles endurides, verdes i brillants d'una cara i gris clar per l'altra.	Si és correcte és una ...	Alzina <i>Quercus ilex</i>
o bé ...	L'arbre té les fulles amples i de 4 a 9 cm de llargada. Les branques i el tronc tenen l'escorça de color blanc.	Si és correcte és un ...	Àlber <i>Populus alba</i>
Pregunta 3	La planta té punxes.	Si és correcte anar a ...	Pregunta 4
o bé ...	La planta no té punxes.	Si és correcte anar a ...	Pregunta 5
Pregunta 4	La planta s'enfila pels arbres.	Si és correcte és un ...	Aritjol <i>Smilax aspera</i>
o bé ...	La planta no s'enfila. Té una sola espina a la punta de la fulla.	Si és correcte és un ...	Galzeran <i>Ruscus aculeatus</i>
Pregunta 5	La planta té més d'un metre d'alçada.	Si és correcte és un ...	Arboç <i>Arbutus unedo</i>
o bé ...	La planta és molt més baixa. Fulles amples i tendres de color verd clar.	Si és correcte és una ...	Herba pigotera <i>Polypodium cambricum</i>

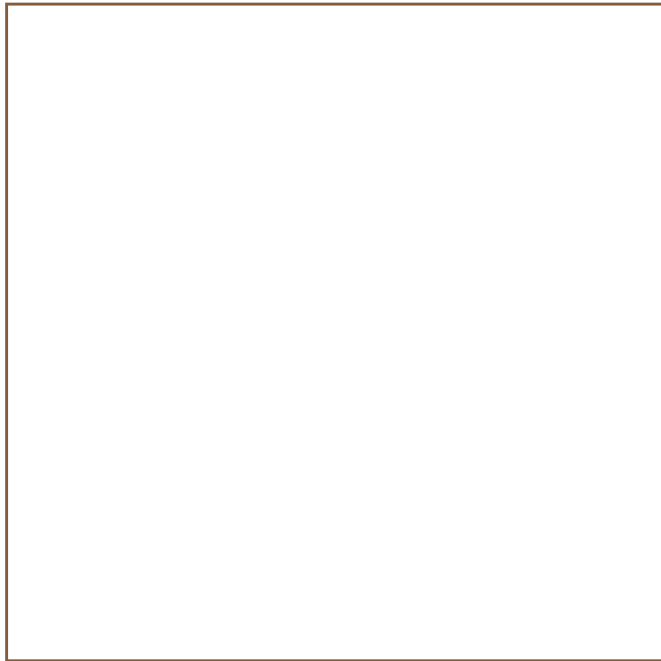

Investigant el bosc de Poblet

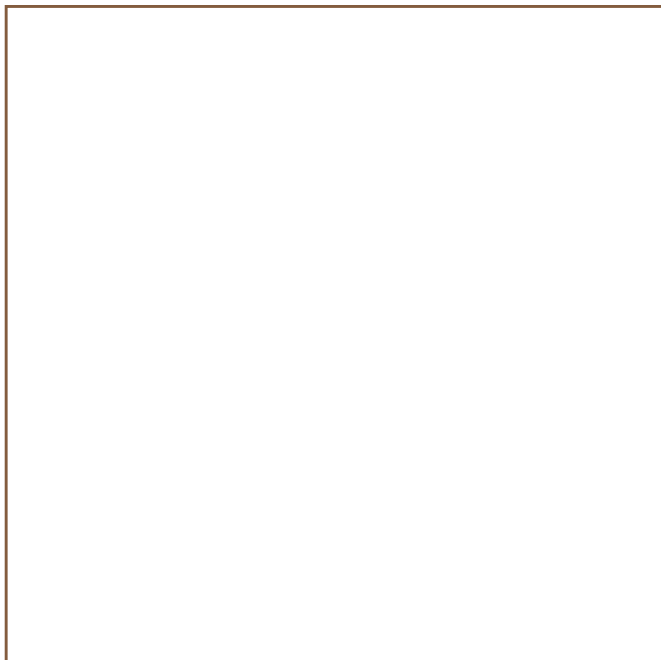
Agafa mostres de l'alzina i dibuixa-les als quadres corresponents.

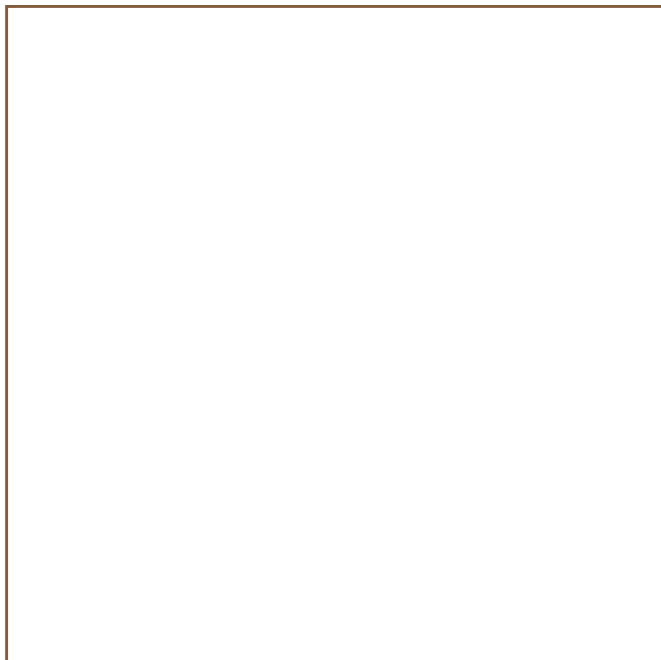
Anvers de la fulla

Revers de la fulla

Fulla del terra

Fruit de l'arbre

L'alzina (*Quercus ilex*) és un arbre perennifoli, que pot arribar a fer 15 metres d'alçada. Les fulles són d'un verd fosc per l'anvers i blanques pel revers. Aquest arbre fa un fruit, que s'anomena **aglà**.

Investigant el bosc de Poblet

IDENTIFIQUEU I ANOTEU cadascun dels amics del PICOT que hagueu vist o escoltat:

OCELLS ESCOLTATS	OCELLS OBSERVATS

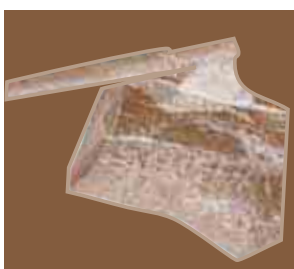
Realitzeu fotografies que demostrin que aquestes afirmacions són veritat:

Els ocells fan els nius fent forats als troncs, marges del camí, a les branques dels arbres...

El picot s'alimenta de pinyes, entre altres coses.

Els ocells que mengen fruits ajuden a que germinin noves plantes.

GUIA D'IDENTIFICACIÓ D'OCELLS DEL PARATGE NATURAL DE POBLET

PICOT GARSER GROS

ORENETA

FALCIOTS

CUERETA BLANCA

PUPUT

GAFARRÓ

CADERNERA

VERDUM

PINSÀ

MALLERENGA BLAVA

MALLERENGA CARBONERA

BRUEL

PIT-ROIG

ABELLEROL

GAIG

ROSSINYOL

MERLA

TÓRTORA TURCA

TUDÓ

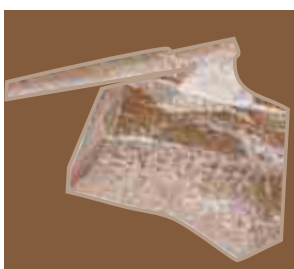

ESTORNELL

GARSA

Investigant el bosc de Poblet

TUDÓ (*Columba palumbus*)

Ocell present pràcticament arreu dels Països Catalans. Cria i és habitual durant tot l'any. Sovint el nombre de polls que pot criar depèn de l'any. **S'alimenta** de tota mena de llavors i fruits, però a l'estiu menja sobretot plantes que fan gra.

Habita en parcs urbans i en qualsevol bosc.

Mesura de 38 a 43 cm des del bec fins a la cua.

TÓRTORA TURCA (*Streptopelia decaocto*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Nia en arbres, particularment pins i xiprers.

Habita prop de l'home, aprofitant-se del seu menjar i de la seva protecció. No és rar trobar-lo en parcs i jardins prop de pobles.

Mesura de 31 a 34 cm des del bec fins a la cua.

CUCUT (*Cuculus canorus*).

Cria i és habitual a la primavera i a l'estiu. Àmpliament estès per tot el territori, el cucut pon els ous en els nius d'altres ocells. Quan el poll de cucut surt de l'ou fa fora del niu als polls de l'altre espècie. Hi ha ocells que fan ous de colors per poder-los diferenciar dels ous de cucut.

Habita en zones boscoses en contacte amb conreus.

Mesura de 32 a 36 cm des del bec fins a la cua.

FALCIOT (*Apus apus*).

Aquesta au es passa tota la vida volant, i si cau ferida per qualsevol circumstància, no pot aixecar el vol ella sola.

S'alimenta d'insectes.

Habita en pobles i ciutats, on es poden veure amb gran facilitat. Són totalment voladors, no es posen mai, i són indicadors de pluja, perquè la pluja forta els suposa la mort. Allà on van quasi no plou.

Mesura de 17 a 18,5 cm des del bec fins a la cua.

ABELLEROL (*Merops apiaster*).

Cria i és habitual a la primavera i a l'estiu. És un nidificador comú de les terres mediterrànies. És un dels ocells més bonics que ens visiten, tant pels colors, com pel plomatge. Com que viuen en grups és molt fàcil veure'ls, sobretot en els talussos terrosos on fan els nius.

S'alimenta principalment d'abelles (d'aquí li ve el nom), però també d'altres insectes, com papallones o espiadimonis.

Habita en zones de conreus, o talussos presents en boscos de ribera.

Mesura de 25 a 29 cm des del bec fins a la cua.

PUPUT (*Upupa epops*)

Cria i és habitual a la primavera i a l'estiu. És un nidificador comú a tots els Països Catalans. El seu cant, del qual li ve el nom, se sent des de llargues distàncies. És un ocell conegut, ja que és una espècie que s'acostuma als humans. És un ocell que prefereix les zones assolellades.

S'alimenta d'insectes que caça en camps oberts amb vegetació herbàcia.

Habita en zones de secà, conreus d'oliveres, ametllers i avellaners.

Mesura de 25 a 29 cm des del bec fins a la cua

PICOT GARSER GROS (*Dendrocopos major*)

Cria i és habitual durant tot l'any.

S'alimenta d'insectes que troba quan colpeja els arbres. Un dels seus rastres són les pinyes que colpegen per extreure'n els pinyons. Els picots posen les pinyes en enforcadures o esquerdes d'arbres per subjectar-les alhora de menjar. Se'n diuen tallers.

Habita en ambients propers a la ribera dels rius, boscos de ribera com les alberedes, però també el podem trobar en rouredes, castanyedes i alzinars, sempre que trobin arbres grans. En general prefereix els ambients de muntanya.

Mesura de 23 a 26 cm des del bec fins a la cua.

CUQUETA BLANCA (*Motacilla alba*)

És un ocell nidificador comú a tots els Països Catalans. Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell territorial, que esdevé molt agressiu enfront algun membre de la mateixa espècie que intenta entrar als seus dominis. És refiada, i moltes vegades la podem veure a simple vista.

S'alimenta de petits insectes i aranyes que troba per terra, per on camina.

Habita durant l'estiu en llocs humits com torrents i rius, i a l'hivern sobretot en conreus.

Mesura de 16,5 a 19 cm des del bec fins a la cua.

CARGOLET (*Troglodytes troglodytes*)

Cria i és habitual durant tot l'any. És un ocell comú, molt petit, de cant sonor el qual emet des de les capçades.

S'alimenta d'insectes.

Habita en llocs on hi hagi sotabosc abundant, però també cultius i jardins.

Mesura de 9 a 10,5 cm des del bec fins a la cua.

PIT-ROIG (*Erithacus rubecula*)

Cria i és habitual durant tot l'any. És un ocell comú, territorial i força confiat.

S'alimenta capturant insectes i cucs.

Habita qualsevol bosc o jardí a l'hivern, i durant l'època de cria (primavera i estiu) en boscos caducifolis a les parts altes dels arbres.

Mesura de 12,5 a 14 cm des del bec fins a la cua.

ROSSINYOL (*Luscinia megarhynchos*)

Cria i és habitual a la primavera i a l'estiu. És un ocell de cant potent i sonor que és comú als Països Catalans.

S'alimenta d'insectes. Donat que resulta molt més difícil d'alimentar en captivitat que no pas els ocells que mengen gra, els rossinyols no es troben engabiats.

Habita en qualsevol lloc on hi hagi vegetació abundant on pot amagar-se i criar amb tranquil·litat.

Mesura de 15 a 16,5 cm des del bec fins a la cua.

Investigant el bosc de Poblet

MERLA (*Turdus merula*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell comú i relativament fàcil de sorprendre'l passejant pel camp.

S'alimenta de fruits, insectes i cucs de terra...

Habita en tot tipus de boscos, així com camps d'arbres fruiters i parcs i jardins. És un ocell abundant perquè no es pot caçar.

Mesura de 23,5 a 29 cm des del bec fins a la cua.

TALLAROL CAPNEGRE (*Sylvia melanocephala*)

Cria i és habitual durant tot l'any. És un dels ocells més abundants en tot Catalunya.

S'alimenta de fruits i insectes.

Habita en general en garrigues i matollars, però també el podem veure en parcs i jardins.

Mesura de 13 a 14 cm des del bec fins a la cua.

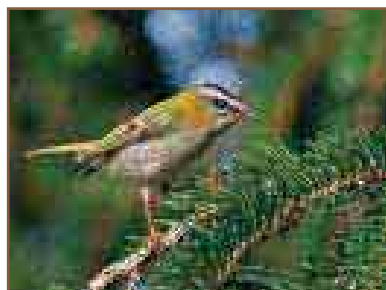
MOSQUITER PÀL-LID (*Phylloscopus bonelli*)

Cria i és habitual a la primavera i a l'estiu. Aquesta espècie comuna és un migrador transsaharià.

S'alimenta d'insectes.

Habita en tots tipus de terrenys amb arbres, sempre que no siguin molt espessos.

Mesura de 10,5 a 12 cm des del bec fins a la cua.

BRUEL (*Regulus ignicapillus*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell comú de tamany petit que només es pot detectar a través del seu cant.

S'alimenta d'insectes i aranyes.

Habita en qualsevol tipus de bosc caducifoli, de coníferes o mixt.

Mesura de 9 a 10 cm des del bec fins a la cua.

MALLARENGA CUALLARGA (*Aegithalos caudatus*)

Cria i és habitual durant tot l'any. És un ocell comú que viu en grups.

S'alimenta d'insectes, aranyes i a vegades llavors i brots.

Habita en boscos caducifolis i mixtes, amb abundant sotabosc i amb presència d'alguns arbres morts o moribunds.

Mesura de 13 a 15 cm des del bec fins a la cua.

MALLARENGA BLAVA (*Parus caeruleus*)

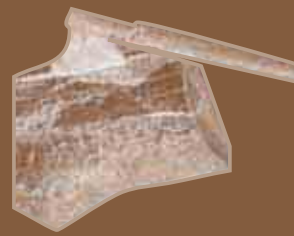
Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell comú que competeix amb la mallerenga carbonera, però no pel menjar, sino pels forats on fa el niu i s'ajoca.

S'alimenta d'insectes, aranyes i a vegades llavors i brots.

Habita en conreus o qualsevol tipus de bosc i també prop de l'home, en parcs i jardins.

Mesura de 10,5 a 12 cm des del bec fins a la cua.

MALLERENGA CARBONERA (*Parus major*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Espècie molt comuna arreu dels Països Catalans, és d'una gran bellesa de plomatge i de cant. Molts humans, atrets per la bellesa d'aquesta au, han procedit a la col·locació de caixes niu, per ajudar en la reproducció d'aquesta espècie.

S'alimenta d'insectes i llavors.

Habita en conreus o qualsevol tipus de bosc i també prop de l'home, en parcs i jardins.

Mesura de 13,5 a 15 cm des del bec fins a la cua.

MALLERENGA EMPLOMALLADA (*Parus cristatus*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Espècie comuna però no abundant, a la majoria de boscos dels Països Catalans. Fa el niu en troncs en descomposició.

S'alimenta d'insectes i llavors.

Habita boscos, generalment de coníferes, de qualsevol altitud.

Mesura de 10,5 a 12 cm des del bec fins a la cua.

RASPINELL COMÚ (*Certhia brachydactyla*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell comú als Països Catalans, es desplaça al voltant del tronc dels arbres describint un espiral.

S'alimenta d'insectes.

Habita en boscos, però també en parcs i jardins.

Mesura de 12 a 13,5 cm des del bec fins a la cua.

GAIG (*Garrulus glandarius*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Espècie abundant que enterra els fruits, per exemple les glans, per tenir menjar de reserva per passar l'hivern, recordant el lloc on les han enterrat.

S'alimenta de menjars diferents, és omnívor.

Habita dins o prop de boscos, de qualsevol tipus.

Mesura de 32 a 35 cm des del bec fins a la cua.

GARSA (*Pica pica*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell molt abundant. Dins d'un niu de garsa es poden trobar joies i papers d'alumini, que recullen perquè els atrauen els objectes brillants.

S'alimenta de cucs, insectes i restes de menjar.

Habita prop de qualsevol població, on segur no hi anirà cap astor ni cap altre rapinyaire.

Mesura de 40 a 51 cm des del bec fins a la cua.

ESTORNELL (*Sturnus vulgaris*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell molt abundant que en alguns llocs està considerat com una plaga, degut als grans estols que forma. Algunes ciutats han optat per intentar fer fora aquesta espècie que s'ha propagat d'una manera exagerada en els últims anys, sobretot als hiverns.

S'alimenta de fruits i llavors.

Habita en zones urbanes i rurals, conreus, masos, pobles i ciutats.

Mesura de 19 a 22 cm des del bec fins a la cua

Investigant el bosc de Poblet

PARDAL (*Passer domesticus*)

Cria i és habitual durant tot l'any. És molt abundant als Països Catalans i està estretament lligat a la companyia humana.

S'alimenta de llavors, però pot menjar qualsevol altra cosa.

Habita en pobles, ciutats i masos habitats. No viurà mai en un poblet o mas deshabitats.

Mesura de 14 a 16 cm des del bec fins a la cua.

PINSÀ (*Fringilla coelebs*)

És habitual a la tardor i a l'hivern. Aquest ocell es pot trobar arreu dels Països Catalans, sobretot a l'hivern.

S'alimenta en conreus erms, voreres i clarianes de bosc.

Habita en boscos de qualsevol mena, especialment de rojalet, a l'estiu quan fan el niu. A l'hivern, on n'hi ha més és als conreus, sobretot de cereals.

Mesura de 14 a 16 cm des del bec fins a la cua.

GAFARRÓ (*Serinus serinus*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell molt abundant que es pot trobar des del nivell del mar fins a l'alta muntanya.

S'alimenta de llavors.

Habita en jardins i parcs urbans, conreus d'arbres, com oliverars o avellaners, i també horts i boscos.

Mesura de 11 a 12 cm des del bec fins a la cua.

VERDUM (*Carduelis chloris*)

Cria i és habitual durant tot l'any. El verdum i el gafarró s'acosten als humans, doncs es poden trobar en parcs i jardins.

S'alimenta essencialment de llavors.

Habita en parcs i jardins, conreus d'arbres, però sembla que cerca els arbres més grans.

Mesura de 14 a 16 cm des del bec fins a la cua.

CADERNERA (*Carduelis carduelis*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell comú que presenta un plomatge molt vistós i una coloració característica.

S'alimenta sobretot de llavors de card (*Carduus sp.*).

Habita en jardins i parcs urbans. També en les places dels pobles amb arbres i en conreus de secà amb arbres.

Mesura de 12 a 13,5 cm des del bec fins a la cua.

TRENCAPINYES (*Loxia curvirostra*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell comú i característic dels boscos de coníferes.

S'alimenta de les llavors dels pins. Té un bec especialitzat per trencar els escudets de la pinya i així pot agafar els pinyons.

Habita en llocs on els pins són abundants, preferint les pinedes de rojalet.

Mesura de 15 a 17 cm des del bec fins a la cua.

ORENETA (*Hirundo rustica*)

Cria i és habitual durant tot l'any. Ocell molt conegut i beneficiós per l'home. En alguns llocs, s'han situat nius artificials perquè aquesta espècie s'hi instal·li. De fet, en aquests llocs no hi vivia perquè no trobava el lloc on anar a cercar el fang necessari per construir els seus nius que decoren les teulades dels pobles.

S'alimenta d'insectes.

Habita en masos, pobles petits o afores de pobles grans.

Mesura de 17 a 21 cm des del bec fins a la cua.

IDENTIFIQUEU, ANOTEU I FOTOGRAFIEU cadascun dels rastres dels amics del cabirol que hagueu trobat:

TIPUS DE RASTRE O SENYAL	MAMÍFER A QUE CORRESPON

Realitzeu fotografies que demostrin que aquestes afirmacions són veritat:

L'esquirol és un rosegador.

La guineu és carnívor, però de vegades pot menjar insectes, fruits...

La fagina marca el territori amb els seus excrements, col·locant-los al mig de camins, damunt de pedres...

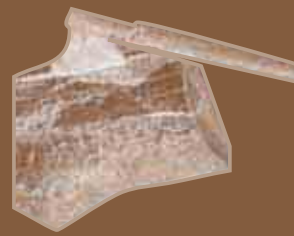
Investigant el bosc de Poblet

Preguntes per identificar els excrements dels amics del cabirol:

pregunta 1	Excrements arrodonits en forma de bola	Si és correcte anar a ...	Pregunta 2
o bé ...	Excrements no arrodonits	Si és correcte anar a ...	Pregunta 4
Pregunta 2	Excrements en forma de bala	Si és correcte és un ...	Cabirol
o bé ...	Excrements que no tenen forma de bala	Si és correcte anar a ...	Pregunta 3
Pregunta 3	Excrements que formen latrines (conjunt d'excrements acumulats al mateix lloc)	Si és correcte és un ...	Conill
o bé ...	Excrements que no formen latrines	Si és correcte és una ...	Llebre
Pregunta 4	Excrements que formen latrines (conjunt d'excrements acumulats al mateix lloc)	Si és correcte anar a ...	Pregunta 5
o bé ...	Excrements que no formen latrines	Si és correcte anar a ...	Pregunta 6
Pregunta 5	Excrements de color negre	Si és correcte és una ...	Geneta
o bé ...	Excrements de color marró, color terra	Si és correcte és un ...	Teixó
Pregunta 6	Excrements que formen una pasta amorfa de color negre	Si és correcte és una ...	Fagina
o bé ...	Excrements gruixuts més allargats que amples	Si és correcte anar a ...	Pregunta 7
Pregunta 7	Excrements de més de 20 mm d'amplada	Si és correcte anar a ...	Pregunta 8
o bé ...	Excrements de menys de 20 mm d'amplada	Si és correcte anar a ...	Pregunta 9
Pregunta 8	Excrements que es trenquen en forma de rodanxes	Si és correcte és un ...	Senglar
o bé ...	Excrements que no es trenquen formant rodanxes	Si és correcte és una ...	Guineu
Pregunta 9	Excrements amb moltes restes d'insectes	Si és correcte és un ...	Eriçó
o bé ...	Excrements sense restes d'insectes	Si és correcte és una ...	Fagina

ERIÇÓ COMÚ (*Erinaceus europaeus*)

Habita en boscos caducifolis, alzinars i conreus.

S'alimenta principalment de cargols, escarabats, cucs de terra, però també pot consumir granotes, serps, sargantanes, ocells, ratolins joves i vegetals. Els seus enemics són les guineus per depredació i els automòbils per atropellament. Hiverna des de l'octubre fins a l'abril.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 20 i 28 cm.

MUSARANYA COMUNA (*Crocidura russula*)

Habita en vorades de bosc, i conreus.

S'alimenta principalment de cargols, centpeus, larves de papallones, aranyes, però també pot consumir cucs de terra sobretot a l'hivern. Els seus enemics són els carnívors i rapinyaires nocturns per depredació.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 64 i 95 mm.

CONILL (*Oryctolagus cuniculus*)

Habita en conreus abandonats i zones de bosc poc frondoses. Necessita terrenys sorrencs per poder cavar els seus caus.

S'alimenta de vegetals. Els seus enemics són els carnívors i els rapinyaires. En carrera poden agafar els 40 km/h. Formen societats on els mascles són els dominants.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 34 i 45 cm.

LLEBRE (*Lepus europaeus*)

Habita en zones de bosc poc frondoses prop de conreus, des del nivell del mar fins a la muntanya.

S'alimenta principalment de tiges tendres, cereals i a l'hivern quan hi ha neu mengen l'escorça dels arbres. Les mares no construeixen cap niu, perquè les cries neixen amb els ulls oberts i ja poden córrer, en canvi, els conills neixen cecs.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 40 i 68 cm.

ESQUIROL (*Sciurus vulgaris*)

S'alimenta principalment de llavors de pi, faig, roure i avellaner. També menja nous, castanyes, bolets, baies, escorces, borrons i rebrots. Pels esquirols és important l'edat dels arbres, ja que necessiten que produeixin llavor. Els seus enemics són els carnívors. No hiverna.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 20 i 28 cm.

Investigant el bosc de Poblet

TALPÓ (*Microtus agrestis*)

Habita prats, però també pot viure en boscos de tot tipus. Pot viure des del nivell del mar fins a més de 1000 m d'alçada.

S'alimenta principalment de parts vegetals tendres, llavors i fruits. Tenen la capacitat de reproduir-se de forma exagerada, doncs les femelles ja són fèrtils a les tres setmanes d'edat, i es poden reproduir fins a 13 vegades l'any.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 95 i 113 mm.

RATOLÍ DE BOSC (*Apodemus sylvaticus*)

Habita en boscos a prop de conreus.

S'alimenta principalment de tota mena de fruits i llavors però també pot consumir cargols, insectes i aranyes. A l'estiu són nocturns però a l'hivern surten a buscar menjar durant el dia degut a la falta d'aliment.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 77 i 111 mm.

SENGLAR (*Sus scrofa*)

Habita diferents llocs segons l'època de l'any.

S'alimenta de glans i productes agrícoles, però és omnívor i depenent l'època de l'any menja fins i tot caronya. Furguen a terra cercant aliment i produeixen furgalls. Per desparasitar-se es banya revolcant-se en fangars i després es grata en troncs d'arbres que deix marcats.

Mesura del cap fins on comença la cua fins a 227 cm.

CABIROL (*Capreolus capreolus*)

Habita en boscos però també a terrenys oberts i amb bons amagatalls.

S'alimenta de tota mena de fulles, fruits i fins i tot bolets. Tenen unes glàndules al front que serveixen per marcar territori i els mascles tenen banyes. Costa molt de veure'ls, i per aquesta raó se l'anomena el "fantasma del bosc".

Mesura del cap fins on comença la cua entre 85 i 125 cm.

GUINEU (*Vulpes vulpes*)

Habita tota mena de llocs.

S'alimenta de mamífers de mida mitjana com conills, però també peixos, insectes, fruits, caronya i fins i tot remena escombraries. Marca el territori amb orina, excrements i secrecions de glàndules. Excaven caus a terra però poden aprofitar construccions humanes abandonades.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 60 i 85 cm.

MOSTELA (*Mustela nivalis*)

Habita boscos, garrigues, conreus i construccions humanes. **S'alimenta** de rosegadors, ocells, rèptils i invertebrats i els mascles grans poden matar conills. Els seus enemics són altres carnívors i els rapinyaires diürns i nocturns. S'amaguen a tàpies, pilons de llenya, forats d'arbres, etc.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 21 i 23 cm.

FAGINA (*Martes foina*)

Habita espais amb vegetació però prefereix les formacions rocoses.

S'alimenta de micromamífers, ocells, fruits, persegueix esquiroles pels arbres, caça coloms i menja molts ous. Marca el territori situant excrements damunt les pedres i fa el cau en coves, esquerdes de roques i forats d'arbres.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 40 i 52 cm.

TEIXÓ (*Meles meles*)

Habita boscos de muntanya baixa, per alimentar-se visita clarianes, prats i horts propers al bosc.

S'alimenta de micromamífers, conills joves, rèptils, amfibis i fruits. S'agrupen en famílies de fins a 12 individus en un territori, que marquen amb latrines situades en clots fets per ells. Excaven el cau a terra amb molts túnels i cambres.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 60 i 85 cm.

GENETA (*Genetta genetta*)

Habita zones rocoses i rodalies de cursos d'aigua. Alzinars i altres boscos, matolls i horts.

S'alimenta de micromamífers, ocells, rèptils amfibis, peixos, crancs de riu, insectes i fruits. Marca el territori amb letrines situades en llocs elevats i fa el cau en forats de roques, arbres vells, nius o altres caus abandonats.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 47 i 58 cm.

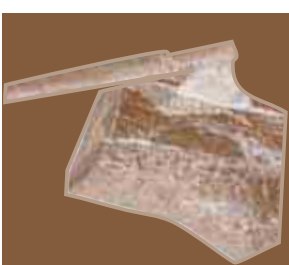
GAT SALVATGE (*Felis silvestris*)

Habita boscos però caça en clarianes. Fuig de la presència humana, menys en l'època de zel, ja que els mascles busquen femelles aprop de masos o masies.

S'alimenta de micromamífers, conills, ocells, rèptils i fins i tot insectes. Amaga els excrements, enterrant-los.

Mesura del cap fins on comença la cua entre 50 i 80 cm.

Investigant el bosc de Poblet

Amb l'ajuda de les preguntes IDENTIFIQUEU, ANOTEU I FOTOGRAFIEU cadascun dels amics de la roca de granit que hagueu trobat:

Pregunta 1	La mostra recollida és una roca.	Si és correcte anar a ...	Pregunta 2
o bé ...	La mostra recollida no és una roca. És un mineral.	Si és correcte anar a ...	Pregunta 3
Pregunta 2	Roca de color gris brillant uniforme que es trenca en làmines primes. La textura és llisa.	Si és correcte és una ...	Pissarra
o bé ...	Roca amb cristalls visibles de colors diferents. La textura no és llisa.	Si és correcte és un ...	Granit
Pregunta 3	Mineral de color blanc que ratlla el vidre.	Si és correcte és un ...	Quars
o bé ...	Mineral diferent	Si és correcte anar a ...	Pregunta 4
Pregunta 4	Mineral que forma puntets lluentos de color daurat	Si és correcte és una ...	Pirita
o bé ...	Minerals de colors que es troben damunt les roques i sembla que estiguin pintades. A vegades són d'aspecte terrós i embruten els dits com el rovell.	Si és correcte és una ...	Limonita

ROQUES DETECTADES	MINERALS DETECTATS

Les següents figures representen les principals fases per a l'extracció de roques que s'utilitzen en la construcció. Enumera-les per conèixer tot el procés:

Els blocs de pedra tallats es transporten amb tren o carro.

Amb l'ajuda d'un cisell es talla la pedra fins que s'obtenen llambordes.

S'extreuen blocs de pedra grans col·locant explosius en forats o esquerdes.

Es talen els arbres i arbusts del lloc on es vol construir la pedrera

Investigant el bosc de Poblet

Les figures següents representen la construcció d'una carbonera. Enumera-les per conèixer tot el procés:

La carbonera s'encén per la part superior i cal controlar que el foc no s'apagui.

Quan les branques d'alzina estan apilades, s'acaba la carbonera tapant-la amb terra.

Quan la carbonera està apagada es treu el carbó vegetal.

Amb les branques d'alzina es comença a construir la carbonera.

Les alzines es talen fins que les branques tenen la mateixa llargada

Factura de la Granja de la Pena 1439-1442

Cabirons (bigues de fusta)

1 dotzena al capellà Segarra	6s.
2 dotzenes a en Vinader de l'Espluga	12s.
3 dotzenes a en Daniel Tapioles	18s.

Drets de pastura

Per 36 porcs de Bernat Martorell entrats al bosc	40s.
Pastura al bosc, diverses vegades (bous i porcs)	318s.

Carbó

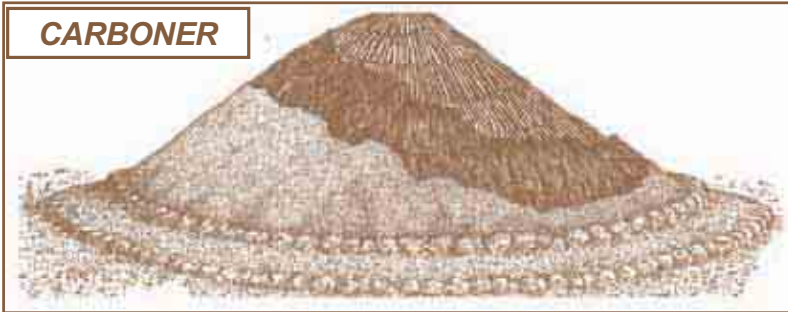
Venut al capellà de Montblanc	5s.
Venut a ferrers	200s.
Carbó d'alzina venut a Poblet, l'Espluga i Prades	105s.

Investigant el bosc de Poblet

Quan una informació es basa en algun document diem que està documentada.
Els oficis que surten a la factura de la Granja de la Pena, es realitzaven al bosc de Poblet.
ASSENYALA amb una creu els oficis que estan documentats.

CARBONER

DOCUMENTAT

NO DOCUMENTAT

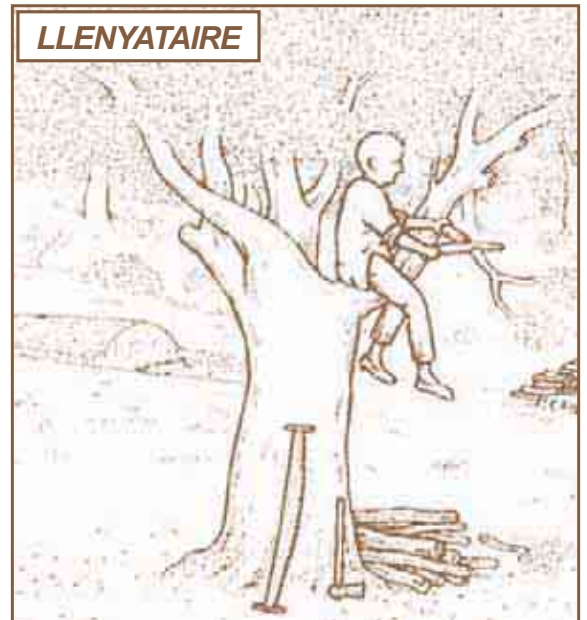
PESCADOR

DOCUMENTAT

NO DOCUMENTAT

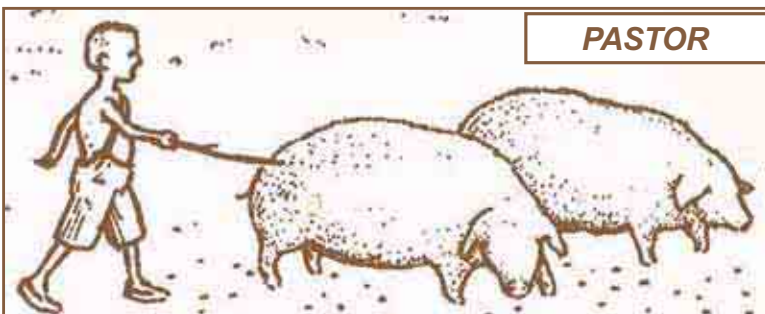
LLENYATAIRE

DOCUMENTAT

NO DOCUMENTAT

PASTOR

DOCUMENTAT

NO DOCUMENTAT

